

Meldal kommune
Kvamsveien 2
7336 MELDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marte Synnøve Lilleeng, 74168224

Tillatelse til skadefelling av en (1) jerv i deler av Meldal og Rindal kommuner

Viser til muntlig søknad den 31. august 2019 og skriftlig søknad fra Meldal kommune 2.september 2019 om tillatelse til skadefelling av en (1) jerv i deler av Meldal og Rindal kommuner.

Meldal kommune ved skadefellingsleder Bård Kalstad søkte lørdag 31. august 2019 per telefon og med skriftlig søknad 2.september om skadefellingstillatelse på en jerv i deler av Meldal og Rindal kommuner. Bakgrunnen for søknaden var funn av to lam 30. og 31. august dokumentert drept av jerv. Det er fortsatt mye sau på beite i området, og det er observert mye aktivitet fra ravn, samt uro i saueflokkene. Omsøkt område ligger i sin helhet utenfor forvaltningsområdet for jerv i rovviltregion 6. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Trøndelag Meldal kommune skadefellingstillatelse på én (1) jerv i deler av Meldal og Rindal kommuner. Tillatelsen ble formidlet muntlig til Meldal kommune 31. august kl. 20:27, og dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse. Tillatelsen gjelder fram til 6. september kl. 12:00.

Søknaden

Meldal kommune viser i sin søknad til to døde lam med dokumentert skadevolder jerv funnet hhv. 30. og 31. august 2019, ved Jøngfjellet i Meldal kommune. Kommunen viser til at det fortsatt er mye sau på beite i området, både fra eiere i Meldal og Rindal kommuner. Området kommunen søker om skadefellingstillatelse i avgrensnes av Fv. 6174 i sør, Fv. 700 i øst, Fv. 701 i nordøst og Fv. 65 i nord, til Øvre Rindal. Herfra i rett linje til Rindal sentrum.

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for fylkesmannens vedtak i saken.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Det nasjonale bestandsmålet for jerv ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 39 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) er satt til 10 årlige ynglinger av jerv. Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal og Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av Rovviltneemnda 22. mars 2018. Forvaltningsmålet for jerv i regionen er av rovviltneemnda fordelt på sju ynglinger i Trøndelag og tre i Møre og Romsdal. Målsettingen er at det regionale bestandsmålet oppnås innenfor forvaltningsområdene for de to fylkene og at bestanden skal være mest mulig jevnt fordelt. Av forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 er følgende område definert som område med mål om yngling av jerv: *«Trøndelag: Avgrenset av grensen mot Nordland i nord, riksgrensen mot Sverige i øst, E6 fra Nordlandsgrensen til kommunegrensen mellom Stjørdal og Malvik kommuner i vest. Vestlig grense følger videre kommunegrensen mellom Selbu og Malvik kommuner frem til fv. 963, følger fv. 963 ned til Selbusjøen, videre over til utløpet av Nea, følger Nea oppover Neavassdraget til kommunegrensen mellom Selbu og Tydal kommuner. Grensen følger kommunegrensene mellom Selbu/Tydal, Selbu/Holtålen og Holtålen/Midtre Gauldal ned til fv.30. Grensen følger videre fv. 30 ned til fylkesgrensen mellom Trøndelag/Hedmark.»*

Det følger av forvaltningsplanen at hele Meldal og Rindal kommuner ligger utenfor forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag.

Det står blant annet følgende om skadefelling i forvaltningsplanen punkt 4.3: *«I utgangspunktet er terskelen for å innvilge søknad om skadefelling svært lav utenfor forvaltningsområdene. Terskelen vil variere avhengig av om skadene er oppstått utenfor eller innenfor forvaltningsområdet for den aktuelle rovdyrarten og om det regionale bestandsmålet er oppnådd.»*

Rovdyrforliket

«Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. (...) Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Forlikspartene viser til den todelte målsetningen etter rovviltforliket fra 2004, og at utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konfliktene mellom dem blir større enn nødvendig.(...)»

2.2.19 Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. (...) I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet (...)»

Brev fra statsråden

Det fremgår i brev fra Klima- og Miljøministeren 28. april 2014 at det skal være en tydeligere soneforvaltning: *«Et tydelig skille mellom soner skal innebære at vi skal ha lav terskel for tillatelse til uttak av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder. (...) I prioriterte yngleområder for rovdyr skal terskelen for å tillate uttak av rovdyr være tilsvarende høy, og beitenæringen og andre interesser skal der tilpasse seg rovdyreneres tilstedeværelse.»*

Betingende fellingstillatelser

Rovviltneemnda i region 6 har i vedtak den 28. mai 2019 fastsatt en kvote på 5 betingede fellingstillatelser på jerv i regionen i perioden 1. juni 2019- 15. februar 2020. Det er ennå ikke felt jerv av denne kvoten, så resterende kvote er 5 jerv.

I vedtaket står det blant annet: «Bestanden ligger på bestandsmålet pr. i dag (tre års gjennomsnitt). Terskelen for å tillate felling av skadegjørende jerv bør være lav i prioriterte beiteområder og i kalvingsland for tamrein».

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Fylkesmannen viser til rovviltneemndas vurderinger av nml § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv i vedtak datert 24. mai 2018. Etter nml § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av rovviltneemnda i vedtak datert 28. mai 2019 om kvote for betinget skadefelling av jerv, der rovviltneemnda konstaterer i sine vurderinger at bestanden av jerv ligger på bestandsmålet når tre års gjennomsnitt ble benyttet som grunnlag. Jerv overvåkes primært ved registreringer av ynglinger på hilokaliteter, samt ved DNA-analyser av innsamlet ekskrement og hår. Foreløpige data for antall ynglinger av jerv i region 6 viser 17 dokumenterte og antatte ynglinger. Det nasjonale målet for antall årlige ynglinger av jerv i region 6 er 10. Antall ynglinger i 2019 overstiger derfor det regionale bestandsmålet. På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. nml § 8 er tilstrekkelig ivaretatt.

Føre-var-prinsippet i nml § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor at føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Jervebestanden ligger over regionens bestandsmål. Dette medfører at nml § 10 ikke tillegges vekt i denne saken. Vedtaket gjelder skadefellingsforsøk på jerv, og skal normalt sett ikke gi noen miljøforringelse. Fylkesmannen anser derfor § 11 som lite relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Det åpnes ikke for bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket. Fylkesmannen anser med dette at § 12 er hensyntatt.

Fylkesmannens vurdering

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som yngleområder for bl.a. jerv skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite.

Området hvor det er påvist skade til jerv og hvor det omsøkes fellingstillatelse, ligger i sin helhet utenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6.

Fylkesmannens myndighet til å iverksette en betinget skadefelling reguleres av rovviltforskriften § 9. Skadefelling etter 1. juni er hovedsakelig et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Fylkesmannens konklusjon

Skadefelling skal være et virkemiddel for å ta ut ett bestemt skadevoldende individ av rovdyr, og ha til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Det er nå påvist to lam drept av jerv i Meldal kommune, og skadesituasjonen betraktes derfor som pågående og at potensialet for fremtidige skader er forholdsvis stort ut ifra et høyt antall dyr på utmarksbeite i Meldal og tilgrensende områder i Rindal kommune. Fylkesmannen mener at det utfra foreliggende kunnskap er grunnlag for å iverksette skadefelling av jerv i Meldal og Rindal kommuner.

Fylkesmannens vedtak

Med hjemmel *lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9* gir Fylkesmannen i Trøndelag skadefellingstillatelse på 1 (en) jerv til Meldal kommune under følgende forutsetninger:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med lørdag 31. august 2019 kl. 20:27 til fredag 6. september kl. 12:00.
2. Tillatelsen gjelder innenfor Meldal og Rindal kommune, med følgende avgrensing: Fv. 6174 i sør, Fv. 700 i øst, Fv. 701 i nordøst og Fv. 65 i nord, til Øvre Rindal. Herfra i rett linje til Rindal sentrum.
3. Skadefellingsforsøket skal rettes mot skadevoldende individ. Innsatsen bør styres mot der tapene sist har skjedd, og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Skadefellingstillatelsen gis til Meldal kommune, og med skadefellingsleder Bård Kalstad som har ansvaret for selve fellingsforsøket. Alle som deltar i fellingslag skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag før jakt iverksettes.
5. Ved felling av jerv skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for lisensfelling av jerv.
6. Felling eller forsøk på felling av jerv skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag på telefon 930 60 221. Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og stedsnavn samt koordinater for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen krever det.
7. Kommunen kan søke om dekning for direkte og dokumenterte kostnader med fellingsforsøket begrenset oppad til kr 30 000,-, jf. rovviltforskriftens § 9. Budsjettrammen for godtgjøring i forbindelse med fellingsforsøket settes til kr 72 000,-.

8. Den/de som sårer jerv under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet jerven. Fylkesmannen i Trøndelag og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.
9. Jerv som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt jerv uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet.
10. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved felling som kan medføre politietterforskning, er fellingsleder ansvarlig for at felt jerv ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning skal dyret *ikke* åpnes og *ikke* flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.
11. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
12. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Torgard, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Marte Synnøve Lilleeng
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bård Kalstad

Odd Lykkja

Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Rindal kommune	Rindalsvegen 17	6657	RINDAL